

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Пелагия Мих. Терзийска, ЮЗУ "Неофит Рилски"

на дисертационен труд на тема **„Социализацията на децата в детската градина чрез ЛОДИ- модела”** за присъждане на образователната и научна степен "доктор"

в област на висше образование: 1. Педагогически науки

професионално направление: 1. 2. Педагогика

научна специалност: Теория на възпитанието и дидактика (социална педагогика)

Автор: Румяна Николова Цветкова

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Румяна Николова Цветкова е докторант на самостоятелна подготовка в катедра "Педагогика" на ЮЗУ "Неофит Рилски". Процедурата и представеният комплект от документи е съобразен с Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ. Изборът на темата съответства на научните интереси, изследователските търсения и педагогическия ѝ опит като учител, директор и педагог в детска градина. До зачисляването си в докторантура, след получения Втори клас-квалификация и завършени пет квалификационни курса, получава и Първа квалификационна степен, ДУУ – гр. София.

Участва като член на екип в два проекта на ЮЗУ. Активно се включва в различни научни форуми - кръгли маси, докторантски форум, научни конференции в ЮЗУ „Неофит Рилски”, международни научни конференции в СУ „Св. Климент Охридски”, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, кръгла маса в гр. Плевен. Участва и в курсове за допълнителна квалификация, свързани с темата на дисертацията, например курс за обучение на тема: „Рехабилитация на деца със синдром на Даун” - ЮЗУ „Н. Рилски” – Благоевград.

Публикувани доклади от посочените научни форуми: 5 доклада в сборници на ЮЗУ „Н. Рилски”; 1 доклад в сборник с доклади на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”. При обучението и изследователската си работа г-жа Николова прояви отговорност, стриктност, прецизност, последователност. Демонстрира умение да обработва и анализира информация, да отстоява и аргументира собствени позиции, да търси и решава проблеми.

2. Актуалност на тематиката

Социалните проблеми са сред най-съществените на съвремието. Те естествено намират своето отражение върху педагогическата наука и практика, включително и върху институцията “детска градина” и дейностите на субектите в нея. Един от водещите проблеми на всяка образователна институция е проблемът за качеството на дейностите ѝ и в този контекст за качеството и равнището на постиженията на обучаваните и възпитавани субекти на различна възраст, включително и на тези които имат специални образователни потребности.

Педагогическата действителност поставя и решава разнообразни проблеми, свързани с интегрирането на деца със специални образователни потребности (ДСОП) в масовата образователна институция и успешната им социализация. Тези проблеми обхващат целия периметър на педагогическата действителност и се отнасят както до проучването и констатациите, относно детското развитие, така също и до технологията, чрез която може да се стимулира участието на детето в познавателния процес и живота на детската общност.

В този контекст дисертационният труд на г-жа Румяна Николава е значимо изследване, което има своето място в педагогическата теория и практика. В общественото и образователно пространство актуалността на разглеждания от авторката проблем се свързва с потребността от нов научен подход към неговата същност, със съществуващите в общественото пространство противоречиви мнения, оценки и обстоятелства относно децата със специални потребности, с необходимостта от създаването на най-добрите условия за тяхното развитие, възпитание, образование, подпомагане и социализация.

3. Представяне на труда и оценка на съдържанието

Изследването е построено на добра концептуална основа. Изпълнени са изискванията към педагогическите изследвания с теоретичен и експериментален характер. Трудът напълно отговаря на изискванията за подобна разработка на такова научно равнище. Направена е убедителна обосновка на избраната тема и на научната теза. Точно са определени обекта и предмета на изследването и съобразно с това посочени конкретни реалистични задачи. Структурирането е логично организирано, съдържанието е тематично диференцирано в пет глави.

Теоретичното изследване обхваща базисни понятия, основни разработки по проблема, собствени оценки и интерпретации, обобщения и изводи. Стилът е научен, с точен авторски изказ. Налице е вярна ориентация в проблематиката, което позволява

извода, че авторката притежава необходимите знания и компетенции в изследваната сфера.

Цитираните автори са представителни за изследваната проблематика - за социализация на децата със СОП, интегрираното образование и ерготерапия. Коректно са отразени различните авторски схващания със собствен коментар.

Анализът на резултатите е обстоен, професионално направен, съобразно изискванията за надеждност и валидност. Представени са значими връзки и зависимости. Изводите са структурирани по посока на поставените задачи.

По същество в разработката на г-жа Румяна Николова се представя изследване, насочено към спецификата на образователната институция детска градина, към различни дейности в нея, насочени към личностното и социално развитие на детето със СОП, към организиране на необходимата за него подкрепяща среда и мястото на ЛОДИ-модела в условията на интегрираното образование.

Представено е и констатиращо изследване с цел установяване на първоначалното състояние на самочувствието, активността и настроението при децата със СОП. Особен интерес представлява подробното и компетентно представяне на „развиващия (формиращ) етап” от изследването. Тук се разглежда проблемът за организирането на външната педагогическа среда в занималнята, в която са включени деца със СОП, „за да се установят параметрите на позитивна подкрепяща среда” и проследи ефективността на ЛОДИ-модела върху самочувствието, активността и настроението на тези деца „при внимателно контролиране на условията”. Схемата на емперико-теоретичния ЛОДИ-модел за условията в детската градина, посочена в последната глава е напълно оригинална.

Модифицираният от авторката ЛОДИ-модел от ерготерапията и предложената педагогическа технология за внедряването му в условията на детската градина допълват успешната педагогическа практика на интегрираното образование и процеса на социализация на децата. Оценявам високо това постижение на г-жа Николова.. Апробиrаният ЛОДИ – модел стимулира емоционалното и личностно развитие на децата със СОП, което е от изключително важно значение за успешната им социализация.

Предложеният ЛОДИ – модел е иновационен и с доказана от авторката обществена, теоретична и практическа значимост. Има и социална мултипликация, тъй като може да се използва в практиката на детските градини, където има деца със СОП

и необходимия екип от специалисти, за да се подпомогне максимално процеса на социализация и постигне желаната ефективност.

Приносите, изведени от дисертационния труд са формулирани коректно и напълно удовлетворяват изискванията за докторска дисертация.

4. Преценка на публикациите

Публикациите са достатъчни като брой и като представителност. Всички са по темата на дисертационния труд и отразяват добре гледните точки на автора. Публикувани са в издания на български език – сп. „Педагогика”; книга – авторски колектив, София; сборници на ЮЗУ „Неофит Рилски” и МУ - Плевен

5. Автореферат

Авторефератът съответства на дисертационния текст и представя труда по коректен и обобщен начин. Достатъчно информативно е представено съдържанието по отделните глави. Открити са обобщените изводи, препоръки и приноси на автора.

6. Препоръки

Популяризиране на резултатите от дисертационното изследване, както чрез издаване на този труд и/или публикуване на нови статии в централния педагогически печат, така и чрез организиране на тренинги за учители от детски градини.

7. Въпрос:

Какво днес би могло да попречи за успешното приложение на ЛОДИ-модела в процеса на социализация на децата със СОП в детската градина?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

На основата на достойнствата на предложения дисертационен труд, на проявените качества и умения за самостоятелно научно изследване, на доказаните научни приноси и оригинални постижения, давам своята положителна оценка за проведеното изследване, постигнати резултати и приноси. Затова си позволявам да предложа на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Румяна Николова Цветкова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност: Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика).

24.10.2012 г.

Член на научното жури:.....

Доц. д-р Пелагия Терзийска